

Het bewustzijn als software

SYBE I. RISPENS

Hoe kunnen hersencellen ervoor zorgen dat we iets denken? En andersom: hoe kunnen gedachten onze (spier)cellen in beweging zetten? Ziehier het raadsel van het menselijke bewustzijn.

Al eeuwenlang vinden mensen dit een fascinerende vraag, ook vandaag de dag: in de Intermediair top-tien staan al maandenlang minstens drie boeken (deze keer op nummer drie, zeven en acht) die zich ermee bezighouden. Het antwoord wordt tegenwoordig niet meer van de psychologie of filosofie verwacht, maar van de natuurwetenschappen.

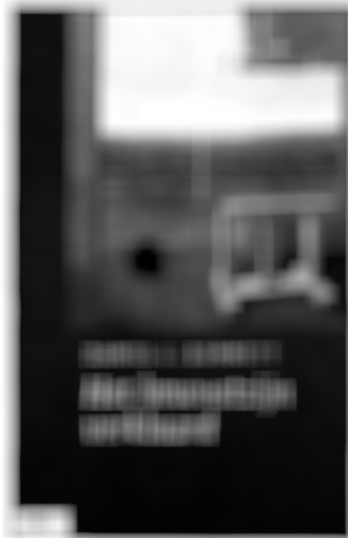
Zo schreef de Amerikaanse auteur

Daniel Dennett aan het begin van de jaren negentig een bestseller waarin iedere dimensie van de menselijke geest vanuit de moderne natuurwetenschappen beschreven zou worden. In 'Consciousness Explained' zou Dennett de hele menselijke geest vanuit harde, goed gedocumenteerde wetenschap verklaren.

En zo voert Dennett ons langs een lange rij neurologisch, genetisch en biologisch onderzoek, om uiteindelijk de opgedane kennis te combineren met de knapste machine ooit door mensen bedacht: de computer.

Dennett komt tot de conclusie dat het menselijke brein een complexe, parallel opererende computer is. In de loop van de evolutie is in deze parallel opererende 'hardware' — ove-

RECENSIE

rigens zonder dat het de bedoeling was — een soort tweede computersysteem gegroeid, dat niet is opgebouwd uit cellen en zenuwen, maar dat als een programma, 'software', is geïmplementeerd. Deze, door Dennett als 'virtuele machine' omschreven computer, kan, anders dan de parallel werkende hardware, maar één opdracht tegelijk verwerken, maar de veelzijdigheid van de 'virtuele machine' is zo groot, dat het niets minder dan ons bewustzijn voortbrengt. Het succes van schrijvers als Dennett zou precies op dit punt kunnen liggen: wat we zelf kunnen maken — computers — begrijpen we, en wat we begrijpen, waarderen we. ■

Daniel C. Dennett, *Het bewustzijn verklaard*, Contact, f 30,-